

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

FINANSIJSKI PLAN
AGENCIJE ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
ZA 2018. GODINU

Podgorica, novembar 2017. godine

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

JOSIPA BROZA TITA BB
81000 PODGORICA, CRNA GORA
www.caa.me

TEL: +382 20 625 507
FAX: +382 20 625 517
E-MAIL: acv@caa.me

UVOD

Polazne osnove i pravni osnov za izradu Finansijskog plana Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2018. godinu predstavlja Zakon o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12), koji je stupio na snagu 16. juna 2012. godine. Odredbom člana 10 stav 2 navedenog zakona propisano je da Finansijski plan Agencije, godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije usvaja Vlada, na predlog Savjeta.

Finansijski plan Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2018. godinu sadrži pregled planiranih prihoda i rashoda za 2018. godinu i baziran je na pokazateljima poslovanja u 2017. godini i očekivanim prihodima i rashodima u 2018. godini.

Planirani prihodi i rashodi u funkciji su ostvarivanja godišnjeg programa rada i razvoja Agencije za civilno vazduhoplovstvo. Imajući u vidu da je vazdušni saobraćaj jedan od esencijalnih elemenata ekonomskih i društvenih aktivnosti države, Agencija kroz svoju nadležnost treba da obezbijedi razvoj i unapređenje ove oblasti.

U tom smislu odredbom člana 6 Zakona o vazдушnom saobraćaju propisana je nadležnost Agencije, koja je u odnosu na raniju zakonom propisanu djelatnost Agencije, značajno proširena. Najznačajnija novina propisana zakonom je prenošenje javnih ovlašćenja Agenciji u pogledu vršenja inspeksijskog nadzora i donošenja akata u skladu sa zakonom i akata radi sprovođenja ECAA sporazuma, drugih zaključenih međunarodnih ugovora, međunarodnih standarda i preporučene prakse iz oblasti civilnog vazduhoplovstva, a naročito standarda, procedura i preporučene prakse ICAO-a, ECAC-a, EASA-e i EUROCONTROL-a, koji se, uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, objavljuju u "Službenom listu Crne Gore".

I Planirani prihodi Agencije će se ostvariti kroz izvore finansiranja utvrđene članom 13 stav 1 Zakona o vazдушnom saobraćaju ("Službeni list CG", broj 30/12), kojim je propisano da se sredstva za rad Agencije obezbjeđuju iz:

- 1) naknada za izdavanje licenci, certifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom
- 2) dijela rutne i terminalne naknade iz člana 112 stav 5 ovog zakona;
- 3) dijela naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazдушnom saobraćaju;
- 4) dijela naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazдушnom saobraćaju u odlasku;
- 5) drugih izvora u skladu sa zakonom.

II Planirani rashodi utvrđeni su na osnovu ostvarenih rashoda u tekućoj godini kao i realno očekivanih rashoda u 2018. godini. Realno očekivani rashodi su po pojedinim stavkama uvećani u odnosu na prethodnu godinu u skladu sa zahtjevima realizacije zakonskih ovlaštenja Agencije i realizacije programa rada Agencije za narednu godinu:

- 1) Bruto zarade zaposlenih;
- 2) Ostala primanja i naknade;
- 3) Službena putovanja;
- 4) Rashodi za energiju
- 5) Rashodi za materijal i usluge;
- 6) Troškovi održavanja osnovnih sredstava;
- 7) Ostali poslovni rashodi;
- 8) Amortizacija;

1. PLAN PRIHODA

Planirani prihodi Agencije za 2018. god iznose 4.148.415 eura.

Plan prihoda Agencije za 2018. godinu utvrđen je shodno članu 13 stav 1 Zakona o vazdušnom saobraćaju, gdje su utvrđeni izvori finansiranja Agencije i načina obračuna pojedinih naknada.

- rutne naknade;
- terminalne naknade;
- naknada za izdavanje licenci, certifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom
- naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju;
- naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku;
- naknade iz drugih izvora u skladu sa Zakonom;

1.1. Rutne naknade

Članom 112 stav 5 Zakona o vazdušnom saobraćaju predviđene su naknade po osnovu međunarodnih ugovora.

Integracija Crne Gore u Objedinjeni sistem naplate rutnih naknada kroz Biro za objedinjeni sistem naplate rutnih naknada (Central rout charge office-CRSCO) predstavlja obavezu kojom se sprovode osnovni principi transparentnosti i neprofitabilnosti s toga se prilikom finansijskog planiranja mora voditi računa o principima Eurocontrol-a koji se odnose na samostalnost i nezavisnost u finansiranju. Ukoliko bi se odstupilo od tih principa, moglo bi doći do ugrožavanja ovog izvora sredstava, jer se ona ne mogu koristiti u bilo koje druge svrhe, osim za unapređenje i bezbjednost funkcionisanja vazdušnog prostora.

Crna Gora i Srbija kao potpisnice Multilateralnog sporazuma o rutnim naknadama, a kao suvlasnici zajedničkog provajdera vazduhoplovnih usluga, dogovorile su se oko usvajanja zajedničkog modela obračunavanja naknada za izvršene vazduhoplovne usluge i njihove jedinične cijene (UNIT RATE).

Civilne vazduhoplovne vlasti kao i provajderi SMATSA i Hungaro Control, u zajedničkoj naplatnoj zoni „Srbija-Crna Gora – KFOR“, u izradi troškovne baze dužni su da se striktno pridržavaju Načela za utvrđivanje jedinične cijene za rutne naknade koje je propisao EUROCONTROL i koje su države prihvatile članstvom.

Načela se u cjelini odnose na en-route objekte, opremu i vazduhoplovne usluge za koje je svaka država odgovorna na osnovu ICAO Sporazuma o regionalnoj vazdušnoj navigaciji i pridruženog Plana regionalne vazdušne plovidbe.

Do jedinične cijene na osnovu koje se naplaćuju usluge dolazi se sabiranjem troškovnih baza zajedničke naplatne zone Srbije-Crna Gore-KFOR-a u skladu sa metodom pune naknade troškova (prema tački 1.3.1 Načela za utvrđivanje jedinične cijene za rutne naknade).

Za potrebe utvrđivanja konačne jedinične cijene na ovako sabrane troškovne baze dodaju se EUROCONTROL troškovi, utvrđeni u skladu sa istim pravilima.

Tako utvrđena baza troškova predmet je razmatranja na Proširenom odboru za rutne naknade (Enlarged Committee) koji nakon konsultacije sa korisnicima usluga prihvata ili zahtijeva korekciju troškovne baze. Konsultacije se obavljaju dvije sedmice prije navedenih rokova, a korisnici usluga bi podatke morali dobiti 10 dana prije konsultacije.

Nakon što utvrđenu cijenu prihvati Prošireni odbor za rutne naknade (Enlarged Committee), istu potvrđuje Privremeni savjet (Provisional Council), a konačnu odluku donosi Stalna komisija Eurocontrol-a (Permanent Commission).

Prihod od EUROCONTROL-a, po osnovu rutnih naknada za 2018. godinu, planiran je u iznosu od 3.906.415 eura.

U trenutku izrade finansijskog plana za 2018. godinu nije postojao potvrđen iznos planiranih sredstava za 2018. godinu, zajedničke zone naplate Srbija-Crna Gora-KFOR od strane nadležnih tijela EUROCONTROL-a, ali je podnešena aplikacija za CAA Montenegro na 3.909.000 eura.

Međutim zbog mogućnosti da se ne naplate sva planirana sredstva aplicirani iznos je planiran sa umanjnjem od oko 0,1%. Pri tome treba imati u vidu da postoji mogućnost da se sva planirana sredstva od strane Eurocontrol-a ne naplate u planiranom iznosu zbog globalnih ekonomskih prilika i njihovih negativnih efekata na avio-kompanije.

1.2. Terminalne naknade

Zakonom je propisano da ove naknade plaćaju korisnici usluga u vazdušnoj plovidbi i njihov iznos se utvrđuje u skladu sa odredbama Pravilnika o visini naknade po osnovu učešća u raspodjeli prihoda od terminalnih naknada („Službeni list CG“ broj 02/12) i Sporazumu o regulisanju međusobnih prava i obaveza po osnovu učešća u raspodjeli prihoda od terminalnih naknada. Navedenim pravilnikom je propisano da visina ove naknada za vazduhoplove koji polijeću ili slijeću na Aerodrom Podgorica (LYPG) i Aerodrom Tivat (LYTV), kao prihod Agencije za civilno vazduhoplovstvo, naplaćuje SMATSA DOO od operatora vazduhoplova udjelom od 10% od iznosa naplaćenih terminalnih naknada. Prihod od terminalnih naknada za 2018. godinu, planiran je u iznosu od 130.000 eura i obračunat je na osnovu ostvarenog prihoda u prethodnoj godini i procjene SMATSA-e za 2018. godinu na aerodromima Podgorica i Tivat, s tim što je planirani iznos imao u vidu i moguće smanjenje stepena realne naplate terminalnih naknada zbog potencijalne insolventnosti avio prevoznika.

1.3. Prihodi iz domaćih izvora

- naknada za izdavanje licenci, certifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom;
- naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju;
- naknade koje plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku;
- naknade iz drugih izvora;

Ovi prihodi ostvaruju se u skladu sa Zakonom pri čemu iznos naknada konačno treba da utvrdi nadležno ministarstvo, posebnim aktom. Pravilnik o utvrđivanju visine i načinu naplate putničke i

robne naknade, kojim se utvrđuje visina putničke naknade, koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku i robne naknade, koju plaćaju operatori vazduhoplova po toni prevezene robe/tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju, na osnovu Zakona o vazdušnom saobraćaju je u proceduri pripreme i zbog toga nije moguće precizno predvidjeti navedene prihode.¹

Na osnovu dosadašnjeg iskustva, kao i uporednog iskustva država u okruženju, a imajući u vidu eventualni početak njihove naplate u toku 2018. godine došlo se do iste procjene kao u 2017. godini da ta sredstva zajedno sa ostalim naknadama u narednoj godini mogu iznositi oko 112.000 eura².

¹ Treba imati u vidu da se planirani prilivi od Eurocontrol-a po osnovu fakturisanih rutnih naknada za 2018. godinu očekuju tek od kraja marta 2018. godine dok će prilivi iz ostalih izvora zavisiti prije svega od podzakonskih akata koje treba da donese nadležno ministarstvo pa shodno tome koristiće se i sredstva rezervisana za buduće izdatke ili kratkoročna zaduženja u cilju smanjenja posljedica neujednačenosti priliva i odliva. Izuzetno slabi prilivi po osnovu rutnih naknada karakteristični su za prvu polovinu godine, a posebno za prvi kvartal, pa je neophodno da Agencija permanentno ima jedan dio sredstava u rezervi koji će premostiti slabu dinamiku priliva početkom poslovne godine.

² U ovom trenutku neizvjesna je realnost planiranih sredstava Agencija po osnovu putničke i robne naknade obzirom da podzakonski akti koji regulišu ove naknade još nijesu usvojeni.

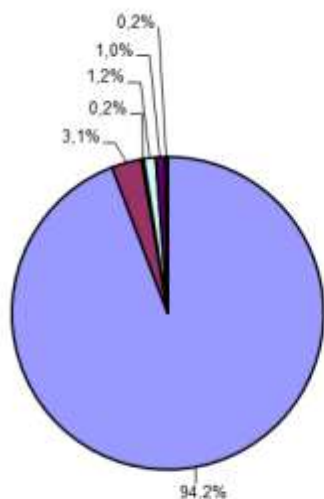
Naime, Agencija je saglasno pravnom osnovu, koji je bio propisan članom 11 stav 5 prethodnog Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 66/08), dana 15. aprila 2011. godine, dostavila Ministarstvu saobraćaja i pomorstva stručne osnove za izradu Pravilnika o utvrđivanju visine i načinu naplate naknade za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije za civilno vazduhoplovstvo (putničke i robne naknade), ali pravilnik nije donešen. Agencija je ponovo na osnovu člana 13 stav 1 tač. 3 i 4 i stav 9 novog Zakonom o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 30/12), dana 24.04.2013. godine, dopisom broj: 01/2-675/1-13 dostavila Ministarstvu saobraćaja i pomorstva stručne osnove za izradu Pravilnika o utvrđivanju visine i načinu naplate naknada u vazdušnom saobraćaju.

Treba napomenuti da su gotovo sve zemlje u regionu propisale i realizovale ovaj način finansiranja vazduhoplovnih vlasti. Nepostojanje ovih dokumenata utiče i na realnost predloženog finansijskog plana, jer nije moguće utvrditi precizan nivo prihoda po ovom osnovu.

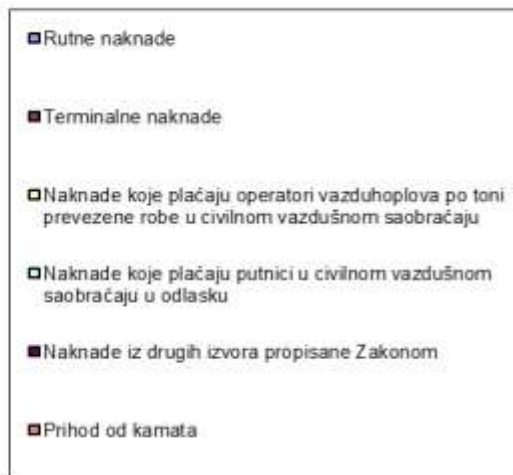

PLANIRANI PRIHODI U 2018. GODINI

Redni broj	Naziv prihoda	Mjesečni	Godišnji
1.	Rutne naknade – Eurocontrol	325.535	3.906.415
2.	Terminalne naknade	10.833	130.000
3.	Naknade koje plaćaju operatori vazduhoplova po toni prevezene robe u civilnom vazdušnom saobraćaju	833	10.000
	Naknade koje plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku	4.167	50.000
	Naknade iz drugih izvora propisane Zakonom	3.500	42.000
4.	Prihodi od kamata	833	10.000
UKUPNO		345.701	4.148.415

Prihodi

U strukturi planiranih prihoda za 2018. godinu najznačajniju stavku i dalje predstavljaju prihodi od rutnih naknada Eurocontrol 94,2%, zatim slijede prihodi od terminalnih naknada 3,1%, prihodi od naknada koje plaćaju operateri vazduhoplova po putniku i toni prevezene robe u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku oko 1,5% kao i naknade iz drugih izvora propisane Zakonom 1,0%, i prihod od kamata oko 0,2%.

Dugoročno gledano, imajući u vidu utvrđene principe Eurocontrol-a ovakva proporcija prihoda trebalo bi se korigovati u pravcu da se dosadašnje finansiranje troškova Agencije koje se najvećim dijelom odnosi na prilive od strane Eurocontrol-a, nadomjesti prihodima iz domaćih izvora u skladu sa Zakonom čime bi se procenat njihovog učešća u ukupnim prihodima povećao.

Dakle, dominantan izvor finansiranja tj prihoda Agencije u ovom trenutku je iz međunarodnih izvora (Eurocontrol- rutne naknade).

2. PLAN RASHODA

Planirani rashodi Agencije za 2018. god iznose 4.148.415 eura.

Planirani rashodi Agencije utvrđeni su na osnovu rashoda u tekućoj godini, kao i na osnovu planiranih rashoda u narednoj godini. Dati planirani iznosi rashoda, kroz pojedinačne stavke, odražavaju realne potrebe za funkcionisanjem Agencije u toku 2018. godine.

Komentar strukture rashoda:

2.1. Bruto zarade zaposlenih

Bruto zarade zaposlenih za 2018. godinu obuhvataju redovnu zaradu za obavljeni rad zaposlenih³ i planirane su na nivou planiranih zarada u 2017. godini u iznosu od oko 1.868.165 eura i to:

- troškovi neto zarada zaposlenih 1.046.173 eura
- troškovi poreza na zarade 280.224 eura
- troškovi doprinosa iz i na zarade 541.768 eura

Nije predviđeno povećanje zarada. Važna je činjenica da je zbog svoje specifičnosti i unikatnosti u finansiranju, Agencija u kontinuitetu izuzeta iz politike ograničavanja zarada u javnom sektoru. Ovakav stav proistekao je iz činjenice da bi suprotna rješenja značila gubitak stručnih specijalizovanih kadrova Agencije i ugrožavanje postignutog stepena sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja u Crnoj Gori. Vlada Crne Gore je dala eksplicitnu podršku ovakvom konceptu, a on je podržan od strane Skupštine kroz usvajanje odgovarajućih zakonskih rješenja.

---

³ Zarade su planirane na osnovu realne potrebe za zaposlenima iskazane u aktu o sistematizaciji koji je sistematizovao 53 radna mjesta.

2.2. Bruto naknade Savjeta

Bruto naknade Savjeta za 2018. godinu u iznosu od 107.500 eura obračunate su na nivou planiranih naknada iz 2017. godine i definisane su Zakonom i Statutom Agencije. Nije planirano povećanje naknada.

2.3. Ostala primanja i naknade zaposlenih

Ostala primanja i naknade zaposlenih za 2018. godinu planirani su na nivou planiranih za 2017. godinu u iznosu od 179.450 eura. Sastoje se iz troškova prevoza zaposlenih u iznosu od 23.850 eura, troškova zimnice u iznosu od 31.800, troškova poreza i doprinosa u iznosu od 63.300 eura i ostalih ličnih naknada u iznosu od 60.500 eura i obračunavaju se u skladu sa Pravilnikom o zaradama, naknadama zarada i ostalim pravima i obavezama zaposlenih u Agenciji.

2.4. Službena putovanja

Službena putovanja obuhvataju troškove službenih putovanja u zemlji (prevoz, smještaj i dnevnice), troškove službenih putovanja u inostranstvu (prevoz, smještaj i dnevnice) i planirani su u iznosu od 218.000 eura. Kod planiranja rashoda za ovu poziciju imale su se u vidu planirane intenzivne međunarodne aktivnosti kao što su učešće u radu organa međunarodnih vazduhoplovnih organizacija čiji je Crna Gora član, međunarodnih stručnih asocijacija i organizacija, međunarodnih radnih grupa kao i potreba za unaprjeđenjem znanja kadrova putem prisustva stručnim seminarima i specijalističkim obukama. Posebno je važno naglasiti značajan obim i neophodnost putovanja vezanih za stručne obuke i usavršavanje zaposlenih, koji takođe potpadaju pod ovu stavku, jer je to jedan od najvažnijih prioriteta u radu Agencije za civilno vazduhoplovstvo.

2.5. Rashodi za energiju i ostale režije

Rashodi za energiju i ostale režije odnose se na rashode za gorivo, električnu energiju, vodu, čistoću, planirani su na nivou rashoda za 2017. godinu u iznosu od 33.000.eura. Baziraju se na prosječnim godišnjim izdacima za tekuće održavanje i na planiranim ulaganjima.

2.6. Rashodi za materijal i usluge

Rashodi za materijal i usluge obračunati su na osnovu prosječnih utrošaka određene vrste materijala u prethodnoj godini i očekivanog povećanja nivoa aktivnosti Agencije u 2018. godini, planirani su u iznosu od 208.900 eura. Osnovni elementi ove grupe troškova su: rashodi za kancelarijski materijal i ostali potrošni materijal, sitan inventar, službena odijela, telefonske usluge, osiguranje opreme i zaposlenih, bankarske provizije, izdatke za plaćanje revizije godišnjih finansijskih iskaza i ostale neproizvodne usluge.

2.7. Troškovi održavanja osnovnih sredstava

Obuhvataju troškove servisa i popravke vozila i usluge tekućeg održavanja osnovnih sredstava i materijala za tekuće održavanje osnovnih sredstava, planirani su u iznosu od 36.400 eura. Obračunati su na osnovu prosječnih godišnjih izdataka za tekuće održavanje i planirana ulaganja.

2.8. Ostali poslovni rashodi

Ostali poslovni rashodi planirani su u iznosu od 1.372.000 eura, u njima najveće učešće imaju troškovi za kontribucije i članarine međunarodnim organizacijama sa 32% i rashodi namijenjeni za traganje i spašavanje sa 45%. Ostale troškove čine: troškovi zakupa (licence za sistemski softver i licenca za namjenski softver za simulaciju rada ILS (sistema za instrumentalno slijetanje na aerodromima, mjesnog voda, interneta) u iznosu od 46.100 eura. Trošak za uslugu održavanja informaciono-komunikacionog sistema Agencije planiran je u iznosu od 20.000 eura⁴ prije svega zbog potrebe zadovoljenja zakonskih propisa u vezi sa primjenom sistema tehničke zaštite i integracije informacionog sistema (IS) Agencije sa sistemima tehničke zaštite, kao i njegova konsolidacije, što iziskuje potrebu za nadogradnjom kapaciteta i resursa serverske računarske opreme i uređaja za čuvanje podataka (storage) u IS. Nadogradnja resursa će biti potrebna i zbog implementacije prethodno predloženih softverskih rješenja, za koja se procjenjuje da će zauzeti značajan dio postojećih tehničkih resursa i kapaciteta IS.

Troškovi reprezentacije planirani su u iznosu od 39.900 eura, imajući prije svega u vidu permanentni dolazak međunarodnih kontrolnih misija i ulogu domaćina u raznim regionalnim inicijativama i programima.

Troškovi članarina međunarodnim organizacijama planirani su u iznosu od 25.100 eura, troškove kontribucija čine izdaci za članstvo u Eurocontrol i predviđeni su na osnovu plana troškova Eurocontrol-a za period od 2018 do 2022 godine, pojedinačno za sve zemlje članice u iznosu od 412.000 eura. Troškovi za stručnu literaturu i ostale stručne publikacije, planirani u iznosu od 5.000 eura, rezultat su opredjeljenja Agencije za kontinuirano usavršavanje kadrova.

Troškovi obrazovanja zaposlenih planirani su u iznosu od 50.000 eura i bazirani su na troškovima koji proizilaze iz specijalističkih obuka zaposlenih u skladu sa Planom obuke za 2018. godinu. Troškovi privremenih i povremenih poslova planirani su u iznosu od 70.000 eura proizilaze iz povećanog obima poslova i potrebe angažovanja prije svega stručnih konsultanata. Izdaci za jednokratne pomoći i donacije planirani su u iznosu od 65.000 eura. Agencija će odgovarati na molbe humanitarnog karaktera u mjeri svojih raspoloživih sredstava.

---

⁴ Navedena usluga realizuje se redovno godišnje u iznosu od 10.000 eura. S obzirom da u 2017. godini kasni realizacija nabavke za uslugu održavanja informaciono-komunikacionog sistema i da će se postupak za ovu javnu nabavku pokrenuti do kraja 2017. godine, to znači da će se tokom 2018. godine, ova usluga kao izdatak pojaviti u ukupnom iznosu od 20.000,00 eura.

Troškovi za usluge fizičko-tehničke zaštite poslovnog prostora Agencije planirani su u iznosu od 20.000 eura. Nabavka usluga fizičko-tehničke zaštite poslovnog prostora Agencije, predlaže se na osnovu analiza, izvršenih procjena i predloženih mjera fizičke zaštite poslovnog prostora Agencije, navedenih u Planu zaštite obavezno šticećenih objekata, br. 08/1-1897/15-15 u poglavljima 4.1. Mjere fizičke zaštite, 5. Procjena potrebnog broja lica i sredstava koje treba angažovati za vršenje poslova fizičke i tehničke zaštite, 7. Zaključci sa ocjenom stanja ugroženosti i rizika i III Elaborat fizičkog obezbjeđenja.

Troškovi traganja i spašavanja (SAR) planirani su u iznosu od 615.400 eura i vezani su za aktivnosti koje se tiču operacija traganja i spašavanja u civilnom vazduhoplovstvu. Zavisno od usvojenog planiranog iznosa za ovu namjenu od strane Eurocontrol-a za 2018. godinu, stavka za trošak traganja i spašavanja može biti veća od planirane za 2018. godinu.

2.9. Trošak osnovnih sredstava

Trošak amortizacije obračunava se u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, planiran je u iznosu od 125.000 eura.

PLANIRANI RASHODI ZA 2018. GODINU

(u eur)

Redni broj	Naziv rashoda	mjesečni	godišnji
------------	---------------	----------	----------

1	Bruto zarade zaposlenih	155.680	1.868.165
	troškovi neto zarada zaposlenih	87.181	1.046.173
	troškovi poreza na zarade	23.352	280.224
	troškovi doprinosa na zarade	45.147	541.768

2	Bruto naknade Savjeta	8.958	107.500
	troškovi neto naknada	6.166	74.000
	troškovi poreza na naknade	833	10.000
	troškovi doprinosa na naknade	1.958	23.500

3	Ostala primanja i naknade	14.954	179.450
	troškovi prevoza zaposlenih	1.988	23.850
	troškovi zimmice	-	31.800
	troškovi ostalih naknada	5.042	60.500
	troškovi poreza i doprinosa	5.275	63.300

4	Službena putovanja	18.167	218.000
	troškovi dnevnica za službena putovanja	5.667	68.000
	troškovi smještaja	6.000	72.000
	troškovi prevoza na službeno putovanje	6.500	78.000

5	Rashodi za energiju	2.750	33.000
	troškovi goriva	1.250	15.000
	troškovi režije (električne energije, voda čistoća)	1.500	18.000

6	Rashodi za materijal i usluge	17.408	208.900
	kancelarijski materijal i ostali potrošni materijal	4.667	56.000
	sitan inventar	325	3.900
	trošak nabavke službenih odijela	417	5.000
	troškovi telefona	4.250	51.000
	troškovi platnog prometa	1.583	19.000
	troškovi osiguranja (život. osig. zaposl. i imovine)	2.517	30.200
	troškovi revizije	-	5.000
	troškovi usluga odnosi s javnošću	2.917	35.000
	troškovi konsalting usluga	317	3.800

7	Troškovi održavanja osnovnih sredstava	3.033	36.400
	servis i popravka vozila	1.833	22.000
	tekuće održavanje osn.sred. i dr. trošk.održavanja	1.200	14.400

8	Ostali poslovni rashodi	114.333	1.372.000
	trošak zakupa (lic.sistem. soft., mjesni vod, internet)	3.842	46.100
	tekuće održavanje informac.-komunikac. sistema	1.666	20.000
	trošak usluga fizičko tehničke zaštite posl. prostora	1.667	20.000
	trošak usluga tehničkog projektovanja	292	3.500
	troškovi reprezentacije	3.417	39.900
	troškovi kontribucija Eurocontrol	34.333	412.000
	troškovi članarina međunarodnim organizacijama	2.092	25.100
	stručna i ostala literatura (publikacije, časopisi)	417	5.000
	troškovi obrazovanja zaposlenih	4.166	50.000
	troškovi jednokratnih pomoći i donacija	5.416	65.000

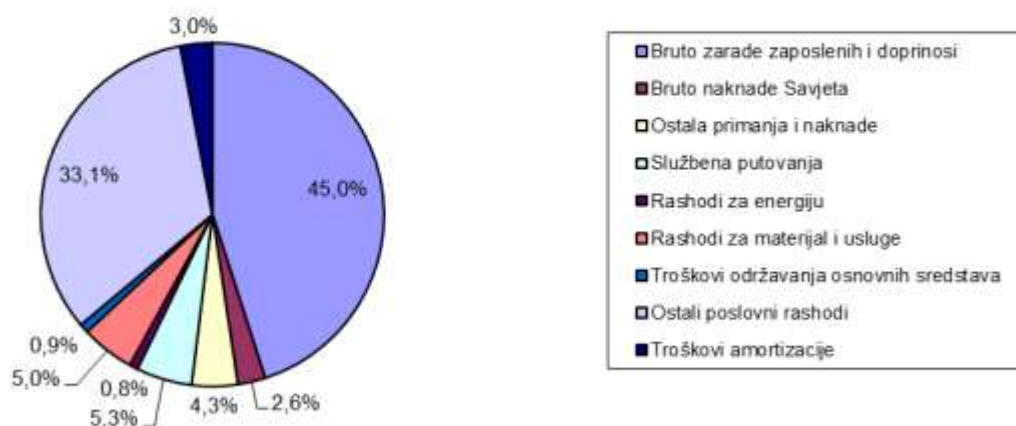

	trošk. privrem. i povrem. poslova	5.833	70.000
	Troškovi traganja i spašavanja-SAR	52.950	615.400

9	Osnovna sredstva	10.417	125.000
	troškovi amortizacije	10.417	125.000

	Ukupno	345.701	4.148.415
--	---------------	----------------	------------------

Rashodi

U strukturi planiranih rashoda u 2018. godini najznačajniju stavku predstavljaju bruto zarade zaposlenih 45,0%, zatim slijede ostala poslovna terećenja sa 33,1% (u čijoj strukturi, dominantno sa 78% učestvuju kontribucije i članarine međunarodnim organizacijama i rashodi za SAR), zatim troškovi za ostala primanja i naknade 4,3%, bruto naknade Savjetu 2,6%, rashodi za materijal i usluge 5,0%, troškovi za službena putovanja 5,3%, amortizacija 3,0%, rashodi za energiju 0,8%, troškovi za održavanje osnovnih sredstava 0,9%.

* * *

Na osnovu analize planiranih prihoda i rashoda za 2018. godinu, može se vidjeti da su pojedine planirane stavke na nivou planiranih prihoda i rashoda za 2017. godinu, odnosno da su ukupni planirani prihodi i rashodi za 2018. godinu uvećani za oko 5%.

3. PLAN INVESTICIJA U 2018. GODINI

Investicije su planirane u iznosu od 818.000 eura i detaljno su obrazložene u **Prilogu 1**.

4. REALIZACIJA PLANA

Ovaj plan predstavlja projekciju na osnovu raspoloživih podataka i informacija u vrijeme njegovog donošenja, što znači da u toku realizacije može biti dopunjen i izmijenjen. Raspored sredstava po finansijskom planu vrši se u skladu sa opštim aktima Agencije, donijetim odlukama, programima i planovima rada, zaključenim ugovorima i drugim aktima koje donosi Agencija u skladu sa Zakonom o vazdušnom saobraćaju u cilju izvršavanja obaveza i zadataka iz nadležnosti Agencije.

PRILOG 1.
PLANA INVESTICIJA ZA 2018. GODINU

(u Eur)

Rb	Integralni plan investicija za 2018. godinu	Procjenjena vrijednost
	Plan nerealizovanih investicija iz 2017. godine	
1.	Nabavka opreme za sistem tehničke zaštite Agencije i sistema za digitalnu IP telefoniju	57.000
2.	Nabavka programskog paketa Document Management System-a	70.000
3.	Nabavka konferencijskog sistema Agencije	55.000
4.	Nabavka računarske opreme	17.000
5.	Nabavka trenažera-CBT sistema za obuku, trening i testiranje	37.000
6.	Nabavka vozila za potrebe Agencije	20.000
7.	Nabavka skladišnog prostora Agencije	100.000
	Ukupno za 2017. godinu	356.000
	Plan investicija za 2018. godinu	
8.	Nabavka serverske opreme i rezervnih djelova informacionog sistema	22.000
9.	Nabavka računarske opreme	15.000
10.	Nabavka vozila za potrebe Agencije	20.000
11.	Nabavka poslovnog prostora za potrebe Agencije	400.000
12.	Nabavka kancelarijske opreme (namještaj i dr.)	5.000
	Ukupno za 2018. godinu	462.000
	UKUPNO	818.000

Plan Investicija za 2018. godinu planiran je u iznosu od 818.000 eura, a njegovu osnovu predstavlja dio plana investicija za 2017. godinu koji još uvijek nije realizovan. Shodno zakonskim propisima a u vezi sa procedurama javnih nabavki, Agencija će donijeti Plan javnih nabavki za 2018. godinu, čiji će sastavni dio biti i planirane investicije.

Agencija raspolaže neutrošenim sredstvima akumuliranim u ranijim godinama. Ova sredstva su, shodno zakonu i međunarodnim računovodstvenim standardima u finansijskim iskazima, evidentirana kao sredstva rezervisana za buduće izdatke. Sredstva su shodno preporukama Ministarstva finansija i Savjeta Agencije oročena kod pet poslovnih banaka, na osnovu postupka

prikupljanja ponuda od svih poslovnih banaka u Crnoj Gori. Takođe, po završnom računu i finansijskom izvještaju za 2016. godinu, donešena je Odluka Savjeta Agencija broj 01/1-509/1-17 od 27.03.2017. godine odnosno Odluka Savjeta Agencija broj 01/1-1181/1-17 od 22.06.2017. godine o prenosu viška prihoda nad rashodima u narednu finansijsku godinu i da se može koristiti isključivo za ostvarenje i unapređenje djelatnosti Agencije.

Komentar Investicija planiranih za 2018. godinu:

Plan nerealizovanih investicija iz 2017. godine

1. Sistem tehničke zaštite Agencije i sistema za digitalnu IP telefoniju

Odredbama *Zakona o zaštiti lica i imovine* (koji je stupio na snagu u januaru 2014. godine) i *Pravilnika o bližem sadržaju plana zaštite obavezno šticećenih objekata*, uređuje se zaštita pravnih lica i njihove imovine, koje ne obezbjeđuje država, u pogledu fizičke i tehničke zaštite.

U članu 14 tačka 6 prethodno navedenog zakona, navedeno je da su, pored ostalih objekata, i obavezno šticećeni objekti od značaja za saobraćaj u svim vrstama saobraćaja.

U članu 16 je propisano da se zaštita obavezno šticećenih objekata vrši se na osnovu plana zaštite, koji, na osnovu ugovora iz člana 10 ovog zakona, izrađuje privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji obavljaju djelatnost zaštite.

Zakonom i pravilnikom je propisano da Plan zaštite sadrži i Projekat tehničke zaštite obavezno šticećenog objekta, kojim se pored ostalog predviđaju i projektuju odgovarajuća sredstva i komponente tehničke zaštite (prilazi, prostori i predmeti koje treba štiti, prostori koje treba nadgledati, način i mjesto signalizacije alarma, režim rada zaštitnih zona, vrsta rezervnog napajanja električnom energijom, vrsta tehničke zaštite, smještaj uređaja i opreme za tehničku zaštitu, način postavljanja instalacija; komponente sistema: alarmni sistemi, video nadzor, sistemi za kontrolu i pristup, komunikacione veze i sistemi za kontrolu obilaska objekta, lokacija operativnog centra).

U članu 13 Zakona propisano je da se tehnička zaštita vrši upotrebom sredstava koja imaju propisani kvalitet, u skladu sa utvrđenim međunarodnim standardima, oko šticećenog objekta i u granicama šticećenog prostora.

Uzimajući u obzir prethodno navedeno procjenjuje se da će Agencija biti u obavezi da izvrši nabavku usluge izrade plana zaštite kao i nabavku adekvatnih sistema za tehničku zaštitu u procijenjenoj vrijednosti od 45.000 eura.

Sistem za digitalnu IP telefoniju za 53 korisnika sa telefonskim aparatima (kombinacija analogni/IP/digitalni) planiran je u iznosu od 12.000 eura.

Ukupna procijenjena vrijednost za nabavku sistema tehničke zaštite Agencije i sistema za digitalnu IP telefoniju iznosi 57.000 eura. Postupak za ove javne nabavke kao i njihovu finansijsku realizaciju očekuje se tek u 2018. godini.

2. Dokument Manadžment Sistem

Nabavkom programskog paketa Dokument Manadžment Sistema doprinijelo bi se osavremenjavanju dosadašnjeg prilično primitivan način kretanja i obrade dokumenta smanjivanju broja grešaka i „probijanju“ vremenskih rokova. Kao integralni dio ovog programskog paketa racionalno bi bilo da imamo i paket koji bi obuhvatao sve vrste registra osoblja, organizacija, vazduhoplova i aerodroma zatim registre kontinuiranih i inspeksijskih nadzora itd. Savremeni način poslovanja stavlja kao imperativ uvođenje ovog programskog paketa pa se stoga predlaže njegova skorija nabavka i primjena.

Procijenjena vrijednost za nabavku Dokument Manadžment Sistema iznosi 70.000 eura. Postupak za ovu javnu nabavku će se pokrenuti do kraja 2017. godine. Imajući u vidu trajanje postupka javnih nabavki, finansijska realizacija planiranog postupka očekuje se tek u 2018. godini.

3. Multimedijalni (audio/video) konferencijski sistem Agencije za civilno vazduhoplovstvo

Zbog ukazanih realnih potreba za tehničkom podrškom prilikom održavanja sastanaka, seminara i obuka koji se dešavaju u Agenciji, kao i interaktivnog (online) učešća na telekonferencijama zaposlenih u Agenciji, predlaže se opremanje konferencijske sale Agencije sa opremom i uređajima za konferencijski sistem i opremom za podršku rada prevodilaca tokom simultanog prevodenja toka sastanaka i obuka.

Procijenjena vrijednost nabavke konferencijskog sistema je 55.000 eura. Postupak za ovu javnu nabavku kao i njena finansijska realizacija očekuje se tek u 2018. godini.

4. Nabavka računarske opreme

Planom javnih nabavki za 2017. godinu je predviđena nabavka računarske opreme i pribora u iznosu od 17.000 €. Procjena potrebnog iznosa za ovom vrstom opreme, za potrebe izrade plana, urađena je na osnovu iskazanih potreba pojedinih organizacionih jedinica Agencije i pojedinačnih zahtjeva zaposlenih, kao i na osnovu predviđanja potreba za nabavkom računarske opreme u 2017. godini. Postupak za ovu javnu nabavku će se pokrenuti do kraja 2017. godine. Imajući u vidu trajanje postupka javnih nabavki, finansijska realizacija planiranog postupka očekuje se tek u 2018. godini.

5. Nabavka trenažera – CBT sistema za obuku, trening i testiranje

Nabavka trenažera- CBT (sistema za obuku, trening i testiranje) odnosno nabavka kompjuterskog sistema za obuku kd kontrolora omogućila bi obuku/polaganje za kd kontrolore i to za tri kategorije (ručni prtljag, predati prtljag, i teret i poštu), pod uslovima da sistem sadrži minimum 1000 slika za svaku od tri navedene kategorije. Sistem treba da ima mogućnost kreiranja slika, odnosno da omogući osoblju ACV da može da se kreira slika sa opasnim predmetima, te da u tu svrhu mora postojati dovoljan broj slika (minimum 1000 sa prijetećim materijalom, 1000 koje ne sadrže prijeteće materijale, kao i najmanje 200 praznih

slika prtljaga, od čega je svaka kategorija predviđena za TIP u skladu sa EU Uredbom 1998 mora imati minimum 50 slika).

Procijenjena vrijednost nabavke trenažera – CBT sistema za obuku, trening i testiranje je 20.000 eura.

6. Nabavka vozila za potrebe Agencije

U cilju redovnog obavljanja poslovanja Agencije, planirana je nabavka dva vozila u 2017. godini zbog dotrajalosti i oštećenja postojećih vozila. Zbog procedure javnih nabavki očekuje se da će se postupak za ovu nabavku pokrenuti i realizovati u 2018. godini po principu staro za novo.

Procijenjena vrijednost nabavke vozila je 20.000 eura.

7. Nabavka skladišnog prostora

U Planu javnih nabavki Agencije za 2017. godinu planirana je kupovina skladišnog prostora veličine od 50 do 100 m² čija procijenjena vrijednost iznosi 100.000 eura. Postupak za ovu javnu nabavku neće biti pokrenut do kraja 2017. godine, stoga se sredstva u finansijskom smislu za realizaciju ove investicije prenose u 2018. godinu.

Plan investicija za 2018. godinu

1. Nabavka dodatne serverske opreme i rezervnih uređaja za potrebe informacionog sistema Agencije

Ukupna procijenjena vrijednost nabavke je 22.000 eura.

Nabavkom backup uređaja omogućila bi se implementacija sistema za izradu rezervnih kopija bitnih podataka sa svih računara koje koriste zaposleni Agencije u svom radu. Na ovaj način bi se omogućila svakodnevna automatizovana izrada rezervnih kopija podataka, koji su bitni za rad Agencije koji se nalaze na računarima zaposlenih.

Sadašnjim tehničkim rješenjem se vrši čuvanje rezervnih kopija podataka koje se nalaze na server računarima, dok se automatska izrada rezervnih kopija podataka koji se nalaze na računarima zaposlenih ne vrši zbog nedovoljnog kapaciteta postojećeg uređaja za backup podataka.

Procijenjena vrijednost nabavke backup uređaja za potrebe informacionog sistema je 10.500 eura.

Nabavkom računara klase servera koji ima veoma bitnu ulogu redundantnog (rezervnog - zamjenskog) domen kontroler servera u upravljanju svim računarima i korisnicima informacionog sistema u pogledu njihove autorizacije i prava pristupa pojedinim funkcionalnostima informacionog sistema izvršila bi se zamijena neispravnog server HP ML320 koji je za potrebe Agencije bio nabavljen u 2011. godini. Sadašnjim tehničkim rješenjem se vrši čuvanje rezervnih kopija podataka koje se nalaze na server računarima, dok

se automatska izrada rezervnih kopija podataka koji se nalaze na računarima zaposlenih ne vrši zbog nedovoljnog kapaciteta postojećeg uređaja za backup podataka.

Procijenjena vrijednost nabavke računara klase servera je 8.500 eura.

Nabavka baterije za UPS uređaje preporučuje se od strane proizvođača UPS uređaja nakon 3-4 godine radi smanjenja kapaciteta ovih baterija i degradacije njihovih performansi.

Agencija ima tri uređaja za neprekidno napajanje serverske i komunikacione opreme nabavljena početkom 2014. godine i od tada su u neprekidnom radu, te se zbog toga predlaže blagovremena nabavka i zamjena baterija, prije nego dođe do otkazivanja njihove funkcionalnosti.

Procijenjena vrijednost nabavke baterije za UPS uređaje je 1.200 eura.

Nabavka rezervnih hard diskova za uređaj za čuvanje podataka

U sklopu ove nabavke predlaže se i nabavka dva rezervna hard diska za uređaj za čuvanje podataka (storage), koji je dio serverske opreme računarskog (data) centra Agencije.

Storage uređaj se koristi za čuvanje podataka sa servera koje koristi Agencija, između ostalih i podataka sa e-mail servera.

Storage uređaj ima 20 ovakvih diskova. Najčešći kvar koji se dešava kod storage uređaja je otkaz nekog od ovih diskova u radu. Diskovi su udvojeni (redundantni), tj. isti podaci se paralelno upisuju na više diskova i otkaz jednog od diskova ne bi uticao na gubljenje podataka. U praksi se pokazalo da je potrebno imati minimalno jedan rezervni disk da bi se neispravni hard disk odmah mogao zamijeniti po njegovom otkazu. Proces nabavke i obezbjeđenja ovakve vrste specijalizovanih hard diskova može da bude dug, a u tom periodu se može desiti otkaz i drugih diskova, što bi moglo uticati na nepouzdan rad sistema i gubljenje nekih podataka. Dobavljači i ovlašćeni prodavci storage opreme imaju u svom magacinu manju količinu ovakvih hard diskova zbog obaveza garancije i servisnih intervencija. S obzirom da je tip storage uređaja koji koristi Agencija dosta zastupljen u Crnoj Gori, zbog mogućih kvarova se može desiti da ih trenutno nemaju u svojim magacinima, zbog ograničene količine koje posjeduju.

Procijenjena vrijednost nabavke hard diskova za uređaj za čuvanje podataka je 1.800 eura.

2. Nabavka računarske opreme

Planom je predviđena nabavka računarske opreme i pribora u iznosu od 15.000 €. Procjena potrebnog iznosa za ovom vrstom opreme, za potrebe izrade ovog plana, urađena je na osnovu iskazanih potreba pojedinih organizacionih jedinica Agencije i pojedinačnih zahtjeva zaposlenih, kao i na osnovu predviđanja potreba za nabavkom računarske opreme u 2018. godini.

3. Nabavka vozila za potrebe Agencije

U cilju redovnog obavljanja poslovanja Agencije, planira se nabavka dva vozila u 2018. godini zbog dotrajalosti i oštećenja postojećih vozila. Zbog procedure javnih nabavki očekuje se da će i ova vrsta nabavke biti realizovana u 2018. godini, najvjerojatnije po principu staro za novo.

Procijenjena vrijednost nabavke vozila je 20.000 eura.

4. Nabavka poslovnog prostora

U 2018. godini se planira kupovina poslovnog prostora koji bi zadovoljio potrebe Agencije. Kupovinom poslovnog prostora veličine do 400 m² uključujući i adekvatno obezbjeđenje, trajno bi se riješilo radni prostor u Agenciji. Takođe, neophodno je uspostaviti racionalniji raspored poslovnog prostora, imati adekvatan prostor za čuvanje dokumentacije, biblioteku, jednu ili dvije namjenske sale za održavanje obuka, testiranje i veće skupove, fotokopirnicu i sl. Sve ove okolnosti upućuju na potrebu za trajnim rješenjem ovog problema. Za nabavku nedostajućeg poslovnog prostora napraviće se posebna analiza.

Procijenjena vrijednost nabavke poslovnog prostora je okvirno planirana u iznosu od 400.000 eura.

5. Nabavka kancelarijske opreme

Planirana je nabavka potrebne kancelarijske opreme u iznosu od 5.000 eura. Zbog procedure javnih nabavki očekuje se da će i ova vrsta nabavke biti realizovana u 2018. godini.